

4. Sınıf 27. Hafta Konu Anlatımı ve Defter Notları

 Türkçe

 Matematik

 Sosyal Bilgiler

 Fen Bilimleri

Türkçe-1-

KESME İŞARETİ ('))

- ✓ Özel isimlere gelen ekleri ayırmada kullanılır.
- Ayşe'nin kedisi Duman'ı veterinerine götürmüşler.
- ✗ Özel isimlere getirilen **-ler**, **-lar** ekleri ve yapım ekleri kesme işaretiyle ayrılmaz.
- Ahmetler, Osmanlar, İzmirli, Bursalı, Atatürkçülük, Fransızcanın ...
- ✓ Kısaltmalara gelen ekleri ayırmada kullanılır.
- TBMM'nin, TRT'ye, kg'a, cm'nin ...
- ✓ Sayılara gelen ekleri ayırmada kullanılır.
- 4'üncü, 2024'te, 10.30'da ...
- ✓ Bir ek veya harfe gelen ekleri ayırmada kullanılır.
- Alfabeyi A'dan Z'ye biliyorum.

İKİ NOKTA (:))

- ✓ Kendisinden sonra açıklama yapılacak cümlelerin sonuna konur.
- Senden istediğim şudur: Planlı ol ve çok çalış.
- ✓ Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlelerin sonuna konur.
- İstanbul'da pek çok tarihi eser vardır: Kız Kulesi, Topkapı Sarayı ...
- ✓ Karşılıklı konuşmalarda, konuşan kişiyi belirten sözlerden sonra konur.
- Yağız:
— Hangi oyunu oynayalım.
- ✓ Genel ağ adreslerinde kullanılır.
- <http://www.renkli.dersler.com.tr>
- ✓ Matematikte bölme işareti olarak kullanılır.
- $72 : 6 = 12$
- ✓ Başkasından aktarılan sözlerde tırnak işaretinden önce konur.
- Atatürk diyor ki: "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir."

Türkçe-2-

KISA ÇİZGİ (-)

✓ Satır sonuna sığmayan sözcükler bölünürken satır sonuna konur.

• orka- na-
daşlar sihat

✓ Sözcükleri hecelerine ayırmak için konur.

• se-mi-zo-tu • cum-hu-ri-yet

✓ Birbiriyle ilişkili sözcük ve sayıların arasına konur.

• 1914-1918 yılları arasında 1. Dünya Savaşı yapıldı.

• Bu akşam Galatasaray-Fenerbahçe maçı oynanacak.

✓ Sözcüklerin kök ve eklerini ayırmak için kullanılır.

• şeker-ci • ağaç-tan • göz-lük-çü

UZUN ÇİZGİ (—)

✓ Yazıda konuşmaları göstermek için kullanılır. Bu çizgiye **konuşma çizgisi** de denir.

— Anneciğim, dışarı çıkabilir miyim?

— Olur ama geç vakte kadar kailmar.

✗ Konuşmalar tırnak içinde verildiğinde uzun çizgi kullanılmaz.

TIRNAK İŞARETİ (" »)

✓ Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır.

• Mevlana'nın "Şefkat ve merhamette güneş gibi ol." sözü yedi öğüdünden biridir.

✓ Özel olarak belirtmek istenen sözler tırnak içine alınır.

• Boşlukta yer kaplayan, hacmi ve kütlesi olan her şeye "madde" denir.

✓ Cümle içerisinde kitapların ve yazarların isimleri ile başlıkları tırnak içine alınır.

• Orhan Veli Kanık'ın "Anlatamıyorum" isimli şiirini okudun mu?

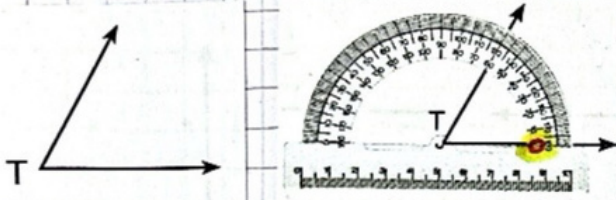
• Kitapçıdan "Yüzüklerin Efendisi" kitabını aldım.

Matematik-1-

Açılar Nasıl Ölçülür?

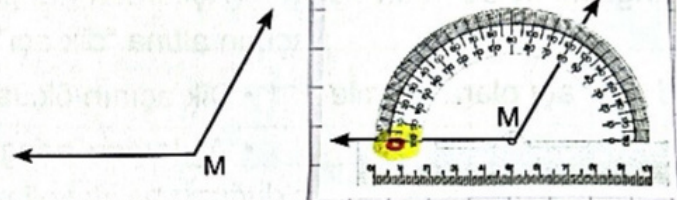
- Açı ölçmek için kullandığımız aletin adı **açıölçer (iletki)** dir.
- Açıölçerin yay kısmında 0-180 arasında sayılar vardır.
- Öncelikle açının kollarının hangi yöne baktığı belirlenir.
- Eğer açının kolları sol tarafa bakıyor ise açıölçerin yay kısmında bulunan 0-180 arasındaki sayılardan sol tarafa bakan kullanılır.
- Eğer açının kolları sağ tarafa bakıyor ise 0-180 arasındaki sayılardan sağdan başlayan sayılar kullanılır.

Açının kolları sağa bakıyor

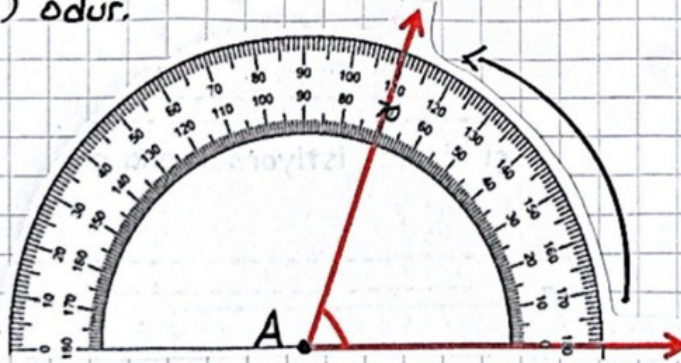
Açının kolları sağa baktığı için sağda bulunan 0(sıfır) esas alınır.

Açının kolları sola bakıyor

Açının kolları sola baktığı için solda bulunan 0(sıfır) esas alınır.

- Açıölçerin tam ortasındaki merkez noktası, açının köşe noktasına konur. Açının altta bulunan kolu 0(sıfır)'a denk getirilir. (Yatay olan ışın)
- Açıyı oluşturan dikey ışın, açıölçerin üzerinde hangi sayıyı gösteriyorsa açının değeri (ölçüsü) odur.

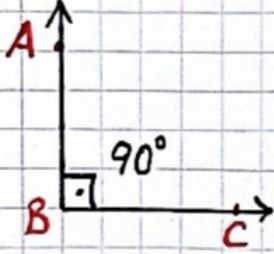

- Açının köşesini (A noktası), açıölçerin ortasındaki işaretli noktaya gelecek şekilde yerleştirdik.
- Açının yatay kenarından başlayıp diğer kenarına kadar ok yönünde ilerledik ve açının **70°** olduğunu gördük. $s(\hat{A}) = 70^\circ$

Matematik-2-

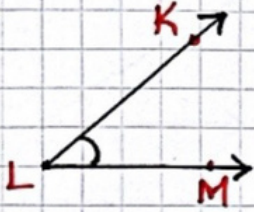
Açı Çeşitleri

1. **Dik Açı** : Ölçüsü 90° olan açılara **dik açı** denir.

ABC açısı, dik açıdır.
 $s(\hat{ABC}) = 90^\circ$

2. **Dar Açı** : Ölçüsü 90° den küçük olan açılara **dar açı** denir.

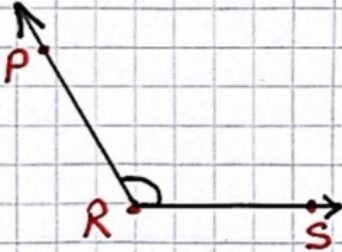

KLM açısı, dar açıdır.

Dar açı 0° ile 90° arasındadır.

En küçük dar açı 1° , en büyük dar açı 89° dir.

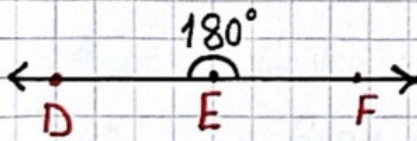
3. **Geniş Açı** : Ölçüsü 90° den büyük olan açılara **geniş açı** denir.

PRS açısı, geniş açıdır.

En küçük geniş açı 91° , en büyük geniş açı 179°

4. **Doğru Açı** : Ölçüsü 180° olan açılara **doğru açı** denir.

DEF açısı, 180° dir.

$s(\hat{DEF}) = 180^\circ$

Ölçüsü Verilen Açıyı Çizme

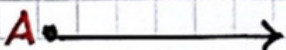
⊗ Açılar, bir ışının başlangıç noktası etrafında döndürülmesiyle oluşur.

→ Açıölçer ile 60° lik bir açı çizelim.

1. İlk olarak bir nokta belirlenip isimlendirilir.

A.

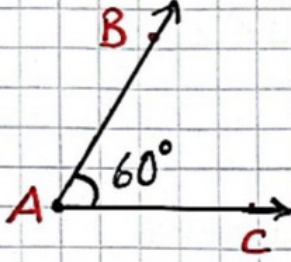
2. Belirlenen noktadan istediğimiz yöne doğru bir ışın çizilir

Matematik-3-

3. Açıölçerin merkezi A noktasına yerleştirilir. Kalemimizle 60° işaretlenir.

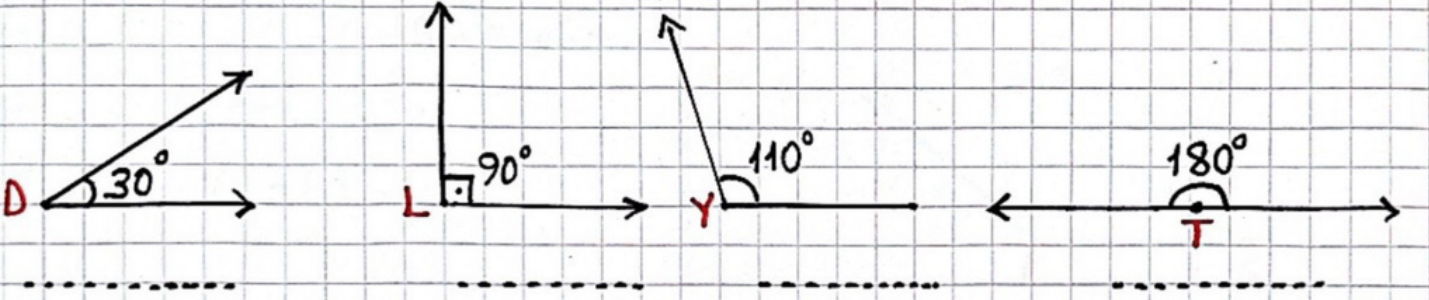
4. A noktasından işaretlediğimiz noktaya doğru bir ışın çizilip açımız tamamlanır.

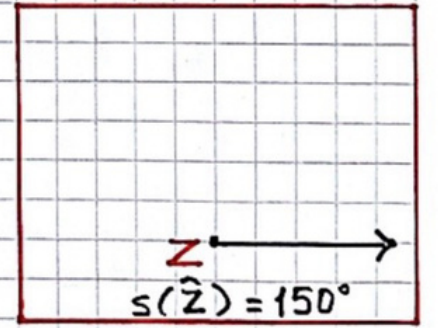
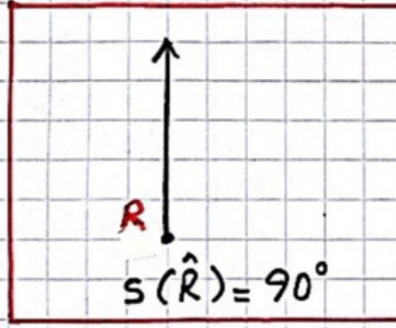
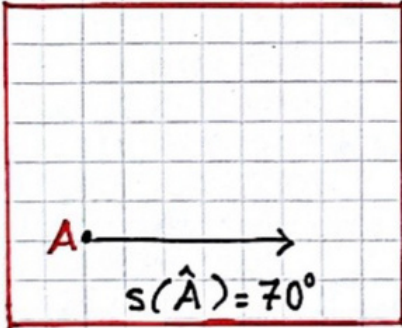
$$s(\widehat{BAC}) = 60^\circ$$

$$s(\widehat{A}) = 60^\circ$$

→ Aşağıda ölçüleri verilen açıların çeşitlerini altına yazalım.

→ Aşağıda ölçüsü verilen açıları çizelim.

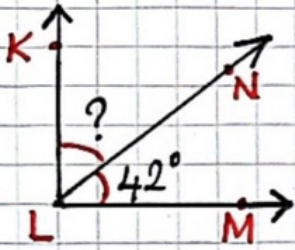
→ Aşağıda ölçüleri verilen açıların hangi çeşit açı olduklarını yazalım.

• 145° → Geniş açı	• 180° →	• 75° →
• 90° →	• 89° →	• 115° →
• 92° →	• 50° →	• 30° →
• 15° →	• 100° →	• 179° →

→ Üç tane farklı ölçülerde dar açı çizelim.

Matematik-4-

Çalışma Sayfası

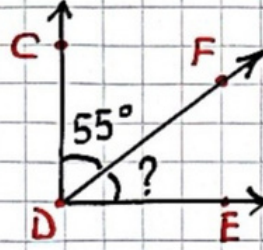
Yandaki şekle göre $s(\hat{KLN}) = ?$

KLM açısı bir dik açıdır. (90°)

Burada dik açı 2'ye bölünmüştür.

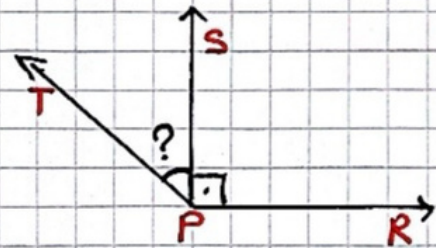
NLM açısı 42° olduğuna göre, diğer açığı bulmak için;

$$s(\hat{KLN}) = 90 - 42 = 48^\circ$$

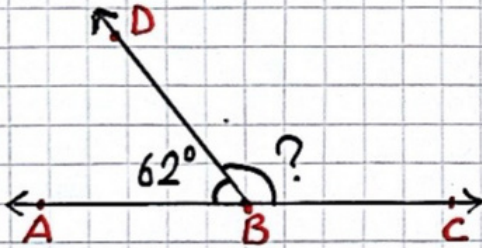
Yandaki şekle göre $s(\hat{FDE}) = ?$

2.

Yukarıdaki şekle göre $s(\hat{TPR}) = 145^\circ$

Bu durumda $s(\hat{TPS}) = ?$

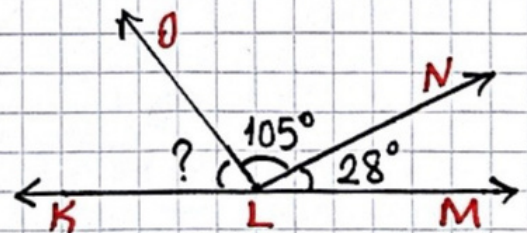
Yukarıdaki şekle göre $s(\hat{DBC}) = ?$

ABC açısı doğru açıdır. (180°)

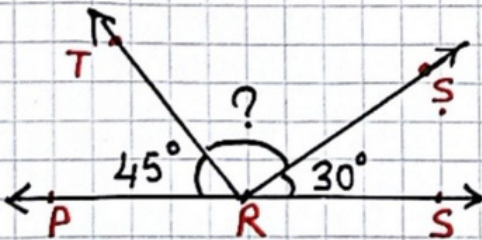
$s(\hat{ABC}) = 62^\circ$ olduğuna göre

$$s(\hat{DBC}) = 180 - 62 = 118^\circ$$

3.

Yukarıdaki şekle göre $s(\hat{KLN}) = ?$

Yukarıdaki şekle göre $s(\hat{TRS}) = ?$

PRS açısı doğru açıdır.

$$s(\hat{PRT}) = 45^\circ \quad s(\hat{TRS}) = 30^\circ$$

$$45 + 30 = 75^\circ \quad 180 - 75 = 105^\circ$$

4. Bir dik açı ile en büyük dar açının toplamı kaç derecedir?

Sosyal Bilgiler

İSRAFA KARŞI EL ELE

⊗ Kaynakların, ürünlerin, emeğin ve zamanın boş yere harcanmasına **israf** denir. Yeryüzündeki hiçbir kaynak sonsuz değildir. Bu nedenle kaynakları kullanırken bilinçli ve tutumlu olmalıyız.

Bazı kaynakları kullanırken israfı önlemek için şunları yapabiliriz:

Gıda İsrafı

- Tüketebileceğimiz kadar gıda maddesi almalıyız.
- İhtiyacımız kadar ekmek almalı, bıyot ekmekleri değerlendirmeliyiz.
- Yemekleri kişi sayısına göre yapmalıyız.
- Tabagımıza yiyebileceğimiz kadar yemek almalıyız.

Su İsrafı

- Bozuk muslukları tamir ettirmeliyiz.
- Duş süresini kısa tutmalıyız.
- Bulaşıkları ve çamaşırları biriktirerek ve makinelerde yıkamalıyız.
- Diş fırçalarken, el yıkarken ve duş alırken suyu başa akıtmamalıyız.

Elektrik İsrafı

- Gereksiz yere ışık yakmamalı, yakılmışsa söndürmeliyiz.
- Giysilerimizi tek tek değil biriktirip topluca ütülemeliyiz.
- Çamaşır ve bulaşık makinelerimizi ekonomik programda çalıştırmalıyız.
- Enerji tasarrufu sağlayan aydınlatma araçları kullanmalıyız.

Kâğıt İsrafı

- Kâğıtların her iki yüzünü de kullanmalıyız.
- Yazıcıdan çıktı almak yerine belge ve bilgileri bilgisayarda saklamalıyız.
- Defterimizden ihtiyacımız olmadığı hâlde yaprak koparmamalıyız.
- Kullanılmış kâğıt ve kartonları çöpe değil, geri dönüşüme atmalıyız.

Giysi İsrafı

- Giysilerimizi temiz ve düzenli kullanmalıyız.
- Giysileri etiketinde belirtildiği şekilde yıkamalı ve saklamalıyız.
- İhtiyacımız olmadığı hâlde giysi almamalıyız.
- Kullanılmayan giysileri kızılaya, giysi kumbaralarına verebiliriz.

Zaman İsrafı

- Hayatımızı planlamalı, işlerimizi planımıza göre yürütmeliyiz.
- Oyuna, uykuya ve yemeğe gereğinden fazla zaman harcamamalıyız.
- Televizyon, bilgisayar, cep telefonu veya tableti sadece gün içinde belirlediğimiz sürelerde, aşırı vakit harcamadan kullanmalıyız.

Fen Bilimleri-1-

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE SES TEKNOLOJİLERİ

Çevremizde pek çok ses vardır. Her sesin bir kaynağı vardır. Kaynağın-
dan çıkan ses titreşerek ortama yayılır. Ortamdaki sesler işitme duyumuz
aracılığıyla beyne iletilir. Böylece beynimiz sesi algılar.

İnsanların sesi uzaklara iletme ve kaydetme isteği ses teknolojilerinin
gelişmesini sağlamıştır. Sesle ilgili icat edilen ve geliştirilen araç gereçle-
rin tümü **ses teknolojilerini** oluşturur.

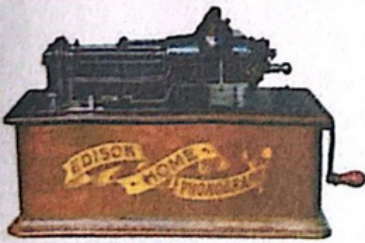
⊗ Ses teknolojilerindeki gelişmeler, 1876 yılında **Alexander Graham Bell**
tarafından **telefonun** icadı ile başlamıştır. Graham Bell, sesin tellerde iletişi-
mini başararak diğer teknolojilerin de öncüsü olmuştur.

→ Ses teknolojilerinden şu amaçlarla yararlanır:

1. Sesin şiddetini değiştirmede kullanıyoruz.
2. Sesi kaydetmede kullanıyoruz.
3. İşitme yetimizi geliştirmede kullanıyoruz.

Sesi Kaydeden Araçlar

- Sesi kaydedip istediğimiz zaman dinlememizi sağlayan araçlara **ses kaydeden araçlar** denir.

Fonograf: Thomas Edison 1877 yılında icat et-
miştir. Sesi kaydedilip dinlenmesini sağlayan ilk
cihaz fonografıdır.

Gramofon: Emile Berliner tarafından icat edilmiş-
tir. Sesler kristal iğnelerle kazınarak plak üzerine
kaydedilmiştir.

Fen Bilimleri-2-

Plakçalar (Pikap) ve Plak

Plak üzerine kaydedilen seslerin dinlenebilmesini sağlayan bir araçtır.

Kasetçalar (Teyp) ve Kaset

Ses, özel bir manyetik bant içine kaydediliyor ve kasetçalarda dinleniyordu.

Kamera

Ses ve görüntünün birlikte kaydedilmesini sağlayan araçtır.

CD Çalar ve CD

James Russel tarafından keşfedilen CD, 1980'li yıllarda kullanılmaya başlandı.

DVD Çalar ve DVD

Dünyanın ilk DVD oynatıcısı 1997 yılında karşımıza çıkar.

Taşınabilir Bellek, MP3 ve MP4

Günümüzde müzik teknolojisi çok gelişmiştir. Kaydedilen sesleri depolarak için MP3, MP4 ve taşınabilir bellekler geliştirilmiştir.

Fen Bilimleri-3-

Sesin Şiddetini Artıran Araçlar

⊗ Bir sesin işitilmesini sağlayan özelliğine (kuvvetli ya da zayıf olması) **ses şiddeti** denir. İnsan kulağı ancak belli bir şiddetin üzerindeki sesleri duyabilir. Ses şiddetini artırmaya yarayan bazı araçlar vardır:

Megafon

Hoparlör

Mikrofon

- **Megafon:** Sesin şiddetini artırarak, sesin daha uzaklara iletilmesini sağlar.
- Tören ve konser gibi kalabalık ortamlarda konuşmaların, şarkı ve müziklerin herkes tarafından işitilmesi için **mikrofon** ve **hoparlör** gibi araçlar kullanılır.

İşitme Yetimizi Geliştiren Araçlar

İşitme Cihazı

Steteskop

Ultrason Cihazı

- İşitme problemi yaşayan bazı insanlar **işitme cihazı** kullanırlar. Bu cihazlar, sesin şiddetini artırarak kişinin daha iyi duymasını sağlar.
- Doktorlar hastaları muayene ederken **steteskop** kullanır. Bu alet düşük şiddetteki kalp ve akciğerlerdeki seslerin şiddetini artırır.
- **Ultrason cihazı:** İnsan kulağının işitemeyeceği kadar yüksek şiddetteki sesleri vücuda gönderir. Bu sesler sayesinde vücudumuzun organlarının iç görüntüsü elde edilmiş olur.

Görseller

